

Posudky na DP, jaro 2006-05-16

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY, KATEDRA TEORIE KULTURY
Studijní obor: kulturologie

Diplomová práce: Vývoj kultury bydlení. /Paříž v 19. století/.

Autorka: Tereza Špačková

Vedoucí práce: PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Oponentka: PhDr. Jitka Ortová, CSc.

POSUDEK OPONENTKY

Diplomová práce T. Špačkové je věnována bydlení, čili jedné z nejpodstatnějších oblastí každodenní kultury. Období, kterého se text týká, je významné pro pochopení radikálních změn, jimiž procházelo obyvatelstvo Západu v souvislosti s přechodem od tradičních životních stylů k existenci, podmíněné průběhem industriálního rozvoje. Předložený text lze tudíž charakterizovat také jako konkrétní příspěvek k tématu kulturní změny, případně jako materiál naznačující průběh střetu mezi civilizací první a druhé vlny (Tofflerovi). Autorka se tedy skutečně - jak sama v textu říká - věnovala tématu, které do kulturologie jednoznačně patří.

Text je logicky rozčleněn na tři základní části. V části první jsou na vybraných konkrétních příkladech pěti evropských a dvou amerických měst popsány základní rysy modernizačních urbanizačních procesů. T. Špačková akcentuje především zásahy do tradiční struktury městských center, zmiňuje ovšem i výstavbu nových čtvrtí. Podrobně popisuje modernizaci velkoměsta na příkladu „Hausmannovy Paříže“, která inspirovala mnoho představitelů moderní architektury a urbanismu. V první kapitole uplatňuje autorka z části i komparativní metodu, když charakterizuje změny, kterými kromě Paříže procházela v 19. století velká evropská města i průmyslové metropole v USA. Druhá část, nazvaná „Dům“, je věnována detailním popisům změn v bydlení. Sjednocujícím tématem zde jsou sociální otázky v užším slova smyslu, tedy především hygienické problémy a finanční dostupnost zdravého bydlení. Sem autorka zařadila i utopické projekty zdravého bydlení v optimálním prostředí, včetně popisu dílčích pokusů o realizaci (stoupenci Fouriera, R. Owen). Součástí kapitoly je též informace o zahradních městech. Většina textu je ale věnována charakteristikám konkrétních obytných domů, které autorka rozřídila podle jejich určení jednotlivým sociálním vrstvám. V poslední kapitole jsou shromážděné informace o změnách v dispozicích a vybavení bytů, s důrazem na vše, co souvisí se zvyšováním úrovně uspokojování základních životních potřeb.

Volba tématu i způsob zpracování textu vyplývají z autorčiny roční stáže na katedře dějin architektury Univerzity Paris I – Panthéon Sorbonne. Z tohoto pobytu T. Špačková vytěžila maximum konkrétních a z části nových, zajímavých informací. Diplomová práce je napsaná věcně, autorka zřejmě neměla v úmyslu začlenit do textu svá vlastní hodnocení. I když ale předpokládám a respektuji, že cílem bylo utřídit fakta a nepokoušet se o analytické pohledy, alespoň pokus o vlastní názor poněkud postrádám. Zejména, když autorka v textu několikrát uvádí, že zpracovanou problematiku považuje za své stálé odborné téma. Jako podnět k zamyšlení uvádím věty, které se mi při čtení této práce průběžně vybavovaly: Mám na mysli jednak konstatování Jiřího Krohy, že hygiena operačního sálu není hygienou života, jednak větu z přednášky Philipa Johnsona pro studenty architektury na Harvardově univerzitě, kdy je

upozorňoval, že sice mohou vylepšit architekturu tím, že do ní dají toalety, ovšem velká architektura tu byla dávno před tím, než byly toalety vynalezeny.

Kromě zmíněného podnětu mám k práci pouze připomínky technického rázu. V textu jsem se místy obtížně orientovala, především tam, kde jsou za sebou prostě jmenovány různé osobnosti z různých částí světa (např. s. 55 – 57). Diplomová práce je vybavena tabulkami a obrázky, ale některé jsou nadbytečné, zatímco jiné chybí – konkrétně např. „Guimardova nejvýznamnější realizace“, dům „Castel Béranger“. Vzhledem k tomu, že celá diplomová práce se týká zejména proměn Paříže (jak je uvedeno i v názvu DP), citelně chybí mapka alespoň těch čtvrtí, které prošly výraznou přestavbou.

Závěr: Předložená diplomová práce je kladným výsledkem dlouhodobější systematické práce na tématu, které autorka zpracovala na základě rozsáhlého materiálu a s využitím znalostí ze studia v ČR i v zahraničí. Text splňuje kritéria na tyto práce kladené. Zároveň je shromážděný materiál kvalitním podkladem pro další odbornou činnost v dané oblasti. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení:.....

V Praze, 16. 5. 2006

PhDr. Jitka Ortová, CSc